

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
«Прикордонне та транскордонне співробітництво»

Підготовки здобувачів
освітньо-наукового ступеня доктор філософії (PhD)
освітньо-наукової програми «Міжнародні відносини та стратегічні комунікації
України та ЄС»
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Розробник: **Коцан Роман Ігорович**

Силабус вибіркової навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин і регіональних студій, протокол № 14 від 28.06.2022 р.

Завідувач кафедри: Коцан Н. Н.

Гарант
освітньо-наукової програми
«Міжнародна відносини та стратегічні комунікації
України та ЄС»

Шуляк А.М.

СИЛАБУС

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
форма навчання очна (денна/вечірня)	Підготовка здобувачів освітньо-наукового ступеня доктор філософії (PhD) освітньо-наукової програми «Міжнародні відносини та стратегічні комунікації України та ЄС» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 1
		Лекції 10
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) 14
	Самостійна робота 88	
	Консультації 8	
Форма контролю: залік		
Мова викладання		<i>Українська</i>

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ВИКЛАДАЧ	Коцан Роман Ігорович
КОНТАКТНІ ДАНІ	kotsan.roman@vnu.edu.ua
КОМПЕТЕНЦІЇ ТА ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧА	Доктор політичних наук, володіння українською та англійською мовами. Наукові дослідження в сфері кордонів, транскордонне співробітництво
2. ОПИС КУРСУ	
ПЕРІОД РЕАЛІЗАЦІЇ КУРСУ	I семестр 2022-2023 н.р.
ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА	Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій. Факультет міжнародних відносин
АНОТАЦІЯ КУРСУ	Прикордонне та транскордонне співробітництво - дисципліна, яка комплексно вивчає прикордонне та транскордонне співробітництво в країнах Європи, формує основні знання про теоретичні основи прикордонного і транскордонного співробітництва, його основні форми. На відміну від інших наук і навчальних дисциплін, транскордонне співробітництво формує конкретні знання про особливості транскордонного співробітництва, його основні напрями, принципи і форми, особливості функціонування єврорегіонів як найвищої форми транскордонного співробітництва в різних регіонах Європи.
ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ	<i>Лекції+семінари</i>

МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОЦІНКИ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	<p>Формою підсумкового семестрового контролю з даної дисципліни є залік, що складається в усній формі.</p> <p>Залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені програмою навчальної дисципліни та отримав не менше 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт.</p> <p>Оцінка та засвоєння курсу виставляються згідно шкали оцінювання.</p>
ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	<p>Оцінювання під час семінарських занять оцінювання здійснюється на основі того наскільки студент вміє самостійно проаналізувати і передати здобуті знання, перечитування інформації з листка забороняється. Посилання на використані матеріали та ресурси є обов'язковими, кожен студент несе особисту відповідальність за академічну доброчесність. Пропущені лекційні заняття не відпрацьовуються, семінарські заняття можуть бути відпрацьованими лише за умови наявності вагомих доказових причин відсутності студента. Дедлайн здачі ІНДЗ та пропущених семінарських занять (за умови вагомих доказових причин) до дня здачі заліку. Максимальна кількість пропусків без вагомих доказових причин – 2.</p>
МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ	<p>Метою курсу є ознайомлення з процесами ТКС, його учасниками, передумовами і чинниками ТКС співпраці, основними організаційними формами та ефектами і наслідками ТКС у Європі.</p> <p>Завданнями курсу: вивчити теоретичні основи прикордонного та транскордонного співробітництва; ознайомитись з принципами правові фактори і соціально-економічні передумови розвитку транскордонного; сформувані уявлення про євро регіони як найвища організаційна форма транскордонного співробітництва; ознайомитись з розвитком транскордонного співробітництва в країнах Західної Європи, особливостями розвитку транскордонного співробітництва в країнах Центрально-Східної Європи, розвитком транскордонного співробітництва в прикордонних регіонах України.</p>
ПРЕРЕКВІЗИТИ	Відсутні
ПОСТРЕКВІЗИТИ	Стратегічні комунікації ЄС, Сучасні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		Лек.	Сем.	Конс.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи прикордонного та транскордонного співробітництва					
Тема 1. Теоретичні основи прикордонного та транскордонного співробітництва	14	1	1	1	11
Тема 2. Прикордонні і транскордонні регіони як основні учасники транскордонного співробітництва	15	1	2	1	11

Тема 3. Правові фактори і соціально-економічні передумови розвитку прикордонного та транскордонного співробітництва	15	1	2	1	11
Тема 4. Основні принципи, структури, форми і моделі прикордонного та транскордонного співробітництва	16	2	2	1	11
Разом за змістовим модулем 1	60	5	7	4	44
Змістовий модуль 2. Розвиток прикордонного та транскордонного співробітництва в Європі					
Тема 5. Єврорегіони як найвища організаційна форма транскордонного співробітництва	14	1	1	1	11
Тема 6. Розвиток транскордонного співробітництва в країнах Західної Європи	15	1	2	1	11
Тема 7. Особливості розвитку транскордонного співробітництва в країнах Центрально-Східної Європи	15	1	2	1	11
Тема 8. Розвиток транскордонного співробітництва в прикордонних регіонах України	16	2	2	1	11
Разом за змістовим модулем 2	60	5	7	4	44
Разом годин за курс	120	10	14	8	88

**ОПИС КУРСУ
КУРС ПОДІЛЕНИЙ НА 8 ТЕМ ПРОТЯГОМ СЕМЕСТРУ**

No.	ТЕМА	ГОД
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи прикордонного та транскордонного співробітництва		
	Теоретичні основи прикордонного та транскордонного співробітництва	1
	Прикордонні і транскордонні регіони як основні учасники транскордонного співробітництва	2
	Правові фактори і соціально-економічні передумови розвитку прикордонного та транскордонного співробітництва	2
	Основні принципи, структури, форми і моделі прикордонного та транскордонного співробітництва	2
Змістовий модуль 2. Розвиток прикордонного та транскордонного співробітництва в Європі		
	Єврорегіони як найвища організаційна форма транскордонного співробітництва	1
	Розвиток транскордонного співробітництва в країнах Західної Європи	2
	Особливості розвитку транскордонного співробітництва в країнах Центрально-Східної Європи	2
	Розвиток транскордонного співробітництва в прикордонних регіонах України	2
Разом		14

5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетенції	Ефекти
	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя
	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Вміння	Ефекти
	Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.
	Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем
	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.
Знання	Ефекти
	Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.
	Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне	1. Коцан Р. І. Охорона зовнішніх кордонів. Європейський Союз : навч. посіб. /
------------------	---

забезпечення	<p>[А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. С. 535-556.</p> <p>2. Коцан Р.І. Методи й методика дослідження політичних особливостей формування та функціонування державних кордонів. Evropský politický a právní diskurz (Науково-теоретичний журнал «Європейський політико-правовий дискурс») Praha: BEROŠTAV DRUŽSTVO, 2018. Svazek 5. No 3. С. 112–118.</p> <p>3. Коцан Р. І. Радянсько-польський кордон у 1921–1939 роках: формування та функціонування. Монографія. Вид. 2-ге змін. та доп. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 448 с.</p> <p>4. Коцан Р.І., Шарганович М.С. Вплив прикордонного положення на розвиток регіону «Ересунд». Актуальні проблеми регіональних досліджень : матеріали V Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Луцьк, 11 грудня 2020 р.) / за ред. В. Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. С. 334-337.</p> <p>5. Коцан Р.І., Ярошевич О.М. Особливості сучасних прикордонних територій. Актуальні проблеми регіональних досліджень: матеріали III Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 13-14 грудня 2018 р.) / за ред. В.Й. Лажніка. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. С. 149–153.</p>
Основна	<p>1. Євчак Ю.Б., Зарді А., Лазур Я.В., Очкаї Д., Санченко А.Є., Сошников А.О., Устименко В.А., Фетько Ю.І. Транскордонне співробітництво: правові основи та успішні практики: посібник / за заг. ред. В.А. Устименка; ред.-упоряд. Гук А.К., Санченко А.Є. К., 2020. 152 с.</p> <p>2. Мікула Н.А., Толкованов В.В. Транскордонне співробітництво. Посібник Київ: «Крамар», 2011, 259 с.</p> <p>3. Оборський Г. О., Чістякова І. М., Воробйова Г. В., Озернюк Г. В., Кривдіна І. Б., Гайтан В. В., Чернов Т. О. Міжнародні відносини: Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей закладів вищої освіти. К.: Каравела, 2019. 178 с.</p> <p>4. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2021—2027 роки: Постанова КМУ від 14 квітня 2021 р. № 408. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-2021-%D0%BF#Text</p> <p>5. Проект Закону України «Про транскордонне співробітництво» від 14 червня 2021 р. URL: https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-z-gromadskisty/proekt-zakonu-ukrayiny-pro-transkordonne-spivrobotnyctvo-u-novij-redakcziyi/.</p> <p>6. Щодо інституційних чинників підвищення ефективності використання потенціалу розвитку прикордонних сільських територій західних регіонів України. URL: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok/schodo-instituciynikh-chinnikiv-pidvischennya-efektivnosti</p>
Додаткова	<p>1. Верховна Рада України : Офіційний веб-портал URL: http://www.rada.gov.ua.</p> <p>2. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або властями. URL: http://ewi.org.ua/evropejska-amkova-konventsija-chast1.</p> <p>3. Інститут масової інформації URL: http://imi.org.ua/.</p> <p>4. Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики URL: https://mkip.gov.ua/news/590.html</p> <p>5. Національне агентство України з питань державної служби URL: https://nads.gov.ua/</p> <p>6. Носа Н. Транскордонне співробітництво у Закарпатті: виклики та можливості URL: http://www.smbusiness.uzhgorod.ua/filelib/sou/p32.pdf</p> <p>7. Стрижкова А. Розвиток транскордонного співробітництва України в Умовах нових геополітичних змін та підписання угоди між Україною та</p>

